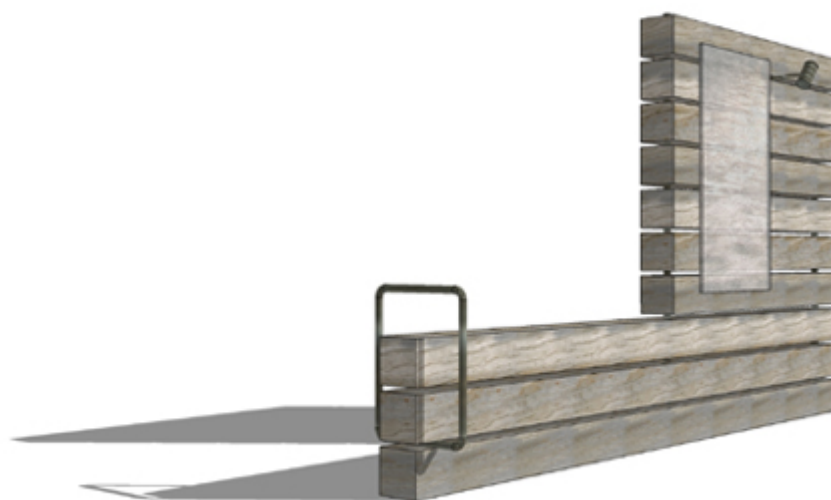

**Propunere de semnalizare a obiectivelor cultural - turistice
și de amenajare a traseelor turistice**

Covasna, jud. Covasna

Beneficiar: Consiliul Local al Orașului Covasna

Inițiator: Asociația "Arhitectură. Restaurare. Arheologie", Brașov, jud. Brașov

a | r | a

Asociația "Arhitectură. Restaurare. Arheologie"

BORDEROU GENERAL

A . PIESE SCRISE

Borderou	p.01
1. INTRODUCERE	
1.1. Date de recunoaștere a documentației	p.02
1.2. Scopul și obiectivele studiului	p.02
2. SITUAȚIA ACTUALĂ	
2.1. Obiective turistice	p. 02
2.2. Disfuncții/Potențial.....	p. 03
3. PROPUNERE	
3.1. Proiecte.....	p. 04
3.2. Trasee turistice.....	p. 05
3.3. Etapizare.....	p. 05
3.4. Deviz estimativ	p. 06

B . ILUSTRARE

1. INTRODUCERE

1.1. Date de recunoaștere a documentației

Denumirea lucrării:	Propunere de semnalizare a obiectivelor cultural – turistice și de amenajare a traseelor turistice
Beneficiar:	Consiliul Local Covasna
Inițiator:	ASOCIAȚIA „ARHITECTURĂ. RESTAURARE. ARHEOLOGIE”
Perioada elaborării:	octombrie - decembrie 2006

1.2. Scopul și obiectivele

Orașul Covasna, cunoscut mai ales datorită importantelor resurse hidrominerale și carbogazoase cu valoare terapeutică, cuprinde și un număr important de valori de patrimoniu natural și cultural neexploatate decât parțial. Accentul pus pe exploatarea resurselor balneare a dus, de-a lungul timpului, la transformarea așezării într-o veritabilă stațiune de tratament care adună anual peste 50 000 de turiști. Însă, câteva repere culturale proprii orașului Covasna, cum ar fi casa memorială a lui Körösi Csoma Sandor din Chiuruș (inclus în zona administrativă a orașului) sau importanta fortificație dacică *Cetatea Zânelor*, fac din această localitate și un important obiectiv cultural.

Dezvoltarea liniară a unei mari părți a orașului, desfășurată de-a lungul văii Covasna, și apoi organică la baza dealurilor Kopot și Piliske, face ca elementele de patrimoniu natural și cultural să fie distribuite eterogen în întreg teritoriul orașului. Semnalizarea obiectivelor istorice, memoriale, artistice și chiar a celor balneare, agregarea lor într-un sistem ușor de recunoscut și de descifrat poate aduce, alături de bine-cuvenita prezentare, punerea în valoare a întregii localități, ale cărei repere au în prezent valoare doar pentru localnici.

În mod firesc semnalizarea obiectivelor unei localități – elemente ale spațiului public și edificii care îl definesc – trebuie să se înscrie într-o serie de proiecte mai ample, de amenajare a spațiului public în ansamblu. De aceea acest proiect se adresează modului de valorificare a unor obiective importante, conturând câteva scheme de alcătuire a panourilor explicative, dar și de amenajare a contextului acestora.

2. SITUAȚIA ACTUALĂ

2.1. Obiective turistice

Monumente istorice clasate în Lista Monumentelor Istorice (2004)

1. Fortificația latene de la Covasna, Cetatea „Valea Zânelor”
2. Ansamblu tehnic - Planul înclinat de la COVASNA la Comandău
3. Planul înclinat
4. Clădiri anexe
5. Cale ferată îngustă
6. Case de lemn, str. Cuza Vodă nr. 53
7. Școala veche din Voinești
8. Biserica ortodoxă „Sf. Nicolae”
9. Casa parohială a bisericii ortodoxe
10. Statuia ostașului român

Biserici

1. Biserica reformată

Propunere de semnalizare a obiectivelor cultural – turistice și de amenajare a traseelor turistice

2. Biserica romano-catolică și cimitirul
3. Biserica reformată din Voinești

Monumente de for public

1. Bustul lui Körösi Csoma Sandor, Covasna
2. Chiuruș - Bustul lui Körösi Csoma Sandor
3. Bustul lui Iustinian Teculescu

Case memoriale, puncte muzeale, obiective culturale

1. Galeria de artă
2. Expoziția în aer liber de sculptură în lemn, Voinești
3. Chiuruș - Casa memorială Körösi Csoma Sandor
4. Chiuruș - Casa de cultură - expoziție memorială Körösi Csoma Sandor

Construcții valoroase

1. Filatura, fabrica de textile
2. Casa parohială cu poartă secuiască a bisericii reformate, Voinești
3. Case tradiționale valoroase grupate

Obiective balneare

1. Izvorul de ape minerale din parcul comunal
2. „Balta Dracului”
3. Izvoare publice cu apă minerală

Obiective de agrement

1. Valea Zânelor

22. Disfuncții / Potențial

Orașul Covasna dispune în prezent de un singur element de identificare și localizare a obiectivelor turistice, care, deși situat într-o poziție centrală, este insuficient pentru a favoriza valorificarea potențialului natural și cultural al așezării. Realizarea unui punct de prezentare, cu informații detaliate referitoare la valorile orașului, este o premisă a implementării acestui proiect. Pe un alt palier se situează elementele de semnalizare a obiectivelor turistice (absente în prezent), care, însoțite de elemente necesare spațiului urban-public (bănci, măsuțe de luat masa, coșuri de gunoi, suporturi pentru biciclete, grupuri sanitare, adăposturi). vor spori eficiența acestor instrumente de valorificare a patrimoniului, atât pentru localnici, cât și pentru turiștii nefamiliarizați cu alcătuirea localității. Aceste elemente de prezentare mai îndeplinesc și un alt scop stipulat de Legea monumentelor istorice (L. 422/2001, modificată de L.259/2006, art. 17, alin 3¹), acela de marcare a valorilor de patrimoniu cultural clasat.

Structura urbană a suferit în perioada comunistă transformări importante care au adus atingere caracterului localității. Implantarea ansamblurilor hoteliere și de tratament în zona centrală a localității - Cerbul-Căprioara-Covasna, Hefaistos-Dacia - precum și a ecranelor de locuințe colective a produs din punct de vedere a imaginii urbane contraste nocive la nivelul întregii localități. Astfel, intervențiile din zona centrală ar trebui să se înscrie în atmosfera țesutului urban reprezentativ aflat dincolo de bariera locuințelor colective. Vegetările puternice - ecrane vegetale în fața blocurilor comuniste, folosirea abundentă a lemnului, pavajele din materiale naturale (piatră, lemn), poduri și podețe pietonale din lemn, taluzuri vegetate, etc. ar trebui să fie constantele unor necesare proiecte de gestionare a spațiului public.

¹ Calitatea de monument istoric se marchează printr-un însemn distinctiv amplasat de reprezentanții primăriei. [...] Costul însemnelor distinctive se suportă de către autoritățile publice locale.

3. PROPUNERE

3.1. Proiecte

Soluția constructivă a intervențiilor pe care le propunem este caracterizată de folosirea grinzii din lemn de brad, cu secțiuni de 20 sau 25 cm, care alcătuiesc panouri verticale și bănci prin suprapunere directă, sau intermediată de elemente metalice (țeavă Ø5 cm). Aceleași elemente metalice, asociate cu elemente din tablă sunt folosite pentru mânere, suporturi pentru biciclete, coșuri de gunoi, etc. Grinzile din lemn folosite se împart în două categorii, în funcție de poziția elementelor de semnalizare: rigle din lemn finisate și rigle din lemn cu secțiunea aproximativ pătrată, rezultată din cioplire. De asemenea prezența elementelor metalice este redusă acolo unde sunt folosite riglele cioplite.

1. Punct de informare turistică – Parcul central

Parcul central este amplasamentul care polarizează cea mai mare parte a turiștilor din orașul Covasna. Un dispozitiv de prezentare exhaustivă a obiectivelor turistice va descrie valorile așezării, calitățile naturale și culturale ale elementelor de patrimoniu, modul de parcurgere a traseelor turistice, alternativele de agrement, prin texte explicative, simboluri, sau chiar prin machete a unora dintre obiective sau a unor elemente reprezentative ale acestora.

Modelul structural, generalizat la scara tuturor intervențiilor, este folosit astfel încât panourile verticale îmbinate să definească un contur neregulat care susține o acoperire simplă din lemn.

2. Elemente de semnalizare a obiectivelor turistice

Fiecare obiectiv turistic va fi semnalizat printr-un panou realizat din grinzi suprapuse din lemn pe care sunt atașate texte explicative, material grafic și precizarea locului elementului de patrimoniu în contextul așezării. Dat fiind că aceste prezențe sunt părți ale spațiului public, utilizat atât de turiști, cât și de localnici, sunt însoțite de diverse elemente necesare unui spațiu de odihnă: măsuță, bancă, etc.

3. Elemente de dirijare a traseelor turistice

Legătura dintre zona de prezentare și obiective este făcută de rețeaua stradală, al cărei caracter organic poate aduce dificultăți în atingerea țintelor propuse. Astfel, traseele turistice trebuie să fie dirijate prin indicatoare amplasate în general la intersecțiile străzilor din circuitul turistic sau cu celelalte străzi ale rețelei sau cu un alt traseu turistic.

4. Amenajarea unor spații publice: scuarul Körösi Csoma Sandor din fața bibliotecii orașenești, împrejurimi la biserica romano-catolică și biserica ortodoxă veche

Problema cea mai amplă este, așa cum este prezentat anterior (cap. 2.2), cea a organizării haotice a spațiului public. Propunerile înaintate de această documentație prin exemplele citate se rezumă la identificarea unor zone cu potențial ridicat de valorificare și ilustrarea unor posibile intervenții de restituire a imaginii tradiționale a centrului localității.

5. Stații pe traseul mocăniței: Hotel Bradu / Valea Zânelor – Planul înclinat – Comandău
Acțiunile Consiliului Local Covasna privitoare la monumentul istoric Planul înclinat (declanșarea exproprierii în interes public) vor fi urmate probabil de reabilitarea și repunerea în funcțiune a mocăniței spre Comandău. În acord cu aceste demersuri, studiul propune amplasarea unor puncte de informare, care să îndeplinească și funcția de stații pentru îmbarcare, de-a lungul acestui traseu.

6. Popasuri pe traseul Valea Zânelor – Cetatea Zânelor
Accesul spre fortificația dacică de la Cetatea Zânelor este pe diferite sectoare destul de dificil. Astfel traseul va fi punctat de câteva locuri de odihnă alcătuite din mese cu bănci, coșuri de gunoi, dar și panouri explicative ale topografiei locului.

7. Amenajarea drumului de acces la Cetatea Zânelor – scări, parapeti, bănci
Ultimul segment de acces la Cetatea Zânelor este unul foarte dificil, fiind necesare lucrări de amenajare a pantelor, realizarea unor rampe cu trepte și balustrade și amenajarea unor locuri de odihnă intermediare. Drumul de acces actual are segmente degradate și nu este dotat cu elemente complementare sau balustrade. Această acțiune reprezintă de fapt reabilitarea drumului existent.

8. Adăpost (depozitare temporară pentru șantierul arheologic), grup sanitar și punct de belvedere la Cetatea Zânelor

Campaniile de cercetări arheologice din ultimii ani au adus suficient de multe informații pentru intervențiile de valorificare preliminară a sitului, însă un rezultat de ansamblu mai trebuie să aștepte multe alte viitoare cercetări. De aceea, acest sit arheologic trebuie să combine necesitățile cercetării arheologice, valorificarea, protecția, conservarea cu exploatarea turistică a monumentului istoric. Un singur spațiu construit poate funcționa ca punct de belvedere spre Valea Zânelor, adăpost pentru turiști și arheologi, cât și spațiu de depozitare temporară pentru uneltele necesare cercetării arheologice.

9. Amenajarea traseului de vizitare a cetății
Drumurile de acces pe terasele fortificației au de asemenea nevoie de proiecte minimale de amenajare: scări din piatră locală fixată cu pari din lemn, platforme acoperite parțial cu piatră sau lemn sau pari din lemn pentru sugerarea configurației teraselor fortificației.

3.2. Trasee turistice

- Zona de distribuție – parcul central (izvoarele de apă minerală, „Balta Dracului”)
1. Biserica reformată – Biserica romano-catolică – Galeria de artă
 2. Parcul central – Filatura – Case tradiționale – Expoziția de sculptură în aer liber
 3. Galeria de artă – biserica reformată și casa parohială din Voinești – bustul lui Iustinian Teculescu – statuia ostașului român – biserica ortodoxă și casa parohială – Expoziția de sculptură – Valea Zânelor / stație mocăniță
 4. Valea Zânelor – Planul înclinat – Comandău (drum cu mocănița)
 5. Valea Zânelor – Cetatea Zânelor
 6. Parcul central – scuarul Körösi Csoma Sandor – Chiuruș (Casa memorială și expoziția Körösi Csoma Sandor)

3.3. Etapizare

Lucrările prezentate aici pot face obiectul a două intervenții. Primă fază poate duce la constituirea traseelor turistice, a punctelor de semnalizare și a punctului de informare turistică. Următoarele faze i se pot înscrie lucrările de amenajare a spațiului public, cum sunt cele identificate aici.

Propunere de semnalizare a obiectivelor cultural – turistice și de amenajare a traseelor turistice

3.4 Deviz estimativ			
proiect	materiale	cantități	Cost estimativ
1.Punct de informare turistică – Parcul central	panouri – rigle 20x20 cm	3 mc	1 500
	elemente de legătură – țeavă 5 cm	30 m	900
	elemente de legătură – tablă 5mm	2 mp	300
	spoturi	3 buc	900
	material explicativ – suport din poliplan și printuri	3 mp	300
	material explicativ tridimensional	3 buc.	500
	acoperiș	10 mp	500
	bănci - rigle din lemn 25x25 cm	1.5 mc	750
	elemente de fixare		300
1 buc.			5 450
2.Elemente de semnalizare a obiectivelor turistice	panouri – rigle 20x20 cm	0.5 mc	250
	elemente de legătură – țeavă 5 cm	3.5 m	105
	elemente de legătură – tablă 5mm	0.3 mp	45
	spoturi	1 buc	100
	material explicativ – suport din poliplan și printuri	1.5 mp	150
	elemente de fixare		100
aprox. 20 buc.			750x20= 14 000
3.Elemente de dirijare a traseelor turistice	riglă din lemn	0.1 mc	50
	material explicativ – suport din poliplan și printuri	0.5 mp	50
	elemente de fixare		50
	bănci - rigle din lemn 25x25 cm	0.1 mc	50
aprox. 30 buc.			30x200= 6 000
4.Amenajarea unor spații publice	scuarul Körösi Csoma Sandor	10 000 mp	-
	împrejurimi la biserica romano-catolică		2 000
	biserica ortodoxă veche		2 000
			faza I - 4 000
5. Stații pe traseul mocăniței	asemănător pct. 1		
3 buc.			aprox. 10 000
6. Popasuri pe traseul Valea Zânelor – Cetatea Zânelor			
3 buc.			aprox. 6 000
7. Amenajarea drumului de acces la Cetatea Zânelor		10 mc	
			aprox. 5 000
8. Adăpost și punct de belvedere la Cetatea Zânelor	asemănător pct. 1		
1 buc.			aprox. 6 000
Total			56 450
Manoperă, proiectare (20%)			11 290
Total general			67 740 RON (aprox. 20 000 Euro)